

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 03, maart 2016

■ Economie

Risicovolle financiële producten
aan banden gelegd

Beheersovereenkomst NMBS
laat de reiziger links liggen

■ Ondernemingen

Vrijheid van vakbondsvereniging onder druk

■ Sociaal beleid

Minister Peeters' bizarre invulling
van de notie 'Werkbaar Werk'

■ Sociale ombuds

Opheffing discriminatie vrouwelijke
grensarbeiders voor tewerkstelling
vóór 1995: Arrest-Brouwer

■ Echo regio Brussel

Naar een eerste rationalisering
van stages in Brussel

■ Echo regio Vlaanderen

Hervormingsplannen De Lijn

■ Echo regio Wallonië

Controle van werklozen:
Waals ABVV verhindert meer
dan 2.000 sancties per jaar

■ Europa & Internationale relaties

Staken is geen misdrijf

De IAO en de verdiensten van
de automatische indexering

Waarover willen werkgevers echt praten: loonkosten of innovatie?

Gedelegeerd bestuurder van het VBO Pieter Timmermans stelt in vele interviews dat innoveren "key" is. De Belgische economie wordt geconfronteerd met verschillende uitdagingen die volgens hem enkel succesvol kunnen worden aangepakt met méér innovatie.

Het VBO blaast daarmee warm en koud.

De competitiviteit van een land bestaat uit twee componenten: de kostengebonden (zoals lonen en energieprijzen) en de niet-kostengebonden aspecten. Dat laatste wordt ook structurele competitiviteit genoemd. Het gaat om zaken als investeringen in innovatie, opleidingen,... De werkgevers willen geen verbintenissen rond die structurele competitiviteit. Ze schuiven hun verantwoordelijk bruut aan de kant. Het is een feit dat België onder de Europese doelstelling (3%) zit qua investering in onderzoek en ontwikkeling. In 2012 investeerden de Belgische ondernemingen en overheden 2,1% van het bbp in innovatie. In het competitiviteitspact van de vorige regering werd beslist dat de sociale gesprekspartners op verschillende niveaus zouden samenwerken rond het thema innovatie om zo een nieuw elan te creëren. Binnen de CRB hebben de sociale gesprekspartners hierover een positief unaniem advies geven. Enerzijds moeten de paritaire comités cao's afsluiten over de structurele uitdagingen binnen hun sector en anderzijds moeten de sociale gesprekspartners binnen de CRB een kader opstellen.

Waar staan we na twee jaar? Bijna nergens. Momenteel werden er maar 27 cao's over de structurele uitdagingen ondertekend en neergelegd bij de FOD WASO (ter informatie er zijn meer dan 100 paritaire comités). We vinden dat de discussie, initiatieven, studies, enzovoort over de structurele uitdagingen aangemoedigd moeten worden voor alle sectoren en dat dit moeilijk zal gaan zonder bijzondere aandacht daarvoor in het kader van de sociale dialoog (wat de wet ons oplegt). Maar langs werkgeverszijde weigeren ze systematisch hierover sociaal overleg te plegen en blokkeren ze op allerlei wijze de vergaderingen.

Wat ze natuurlijk wél op tafel leggen zijn de loonkosten. Ze willen onze lonen laten evolueren tot op het niveau van de buurlanden. Want ja, onze loonkosten liggen inderdaad qua niveau (niet qua evolutie) hoger dan de buurlanden, maar dit verschil is makkelijk te verklaren door onze hogere productiviteit. Werknemers kosten in België meer, maar brengen ook meer op, zodat het loonverschil met de buurlanden volledig gecompenseerd wordt.

Als we zouden meegaan in de redenering van de werkgevers dan wordt een situatie van decennialange loonblokkering gecreëerd. Uit een simulatie blijkt dat in het geval waar de automatische indexering zou blijven gelden, het tot 2038 zou duren voor onze lonen gelijk liggen met onze buurlanden. Indien de index opgeschort wordt, dan zouden de Belgen geen enkele evolutie in hun loon kennen tot 2023, het moment dat onze lonen gelijk zouden liggen. Dit zou een gigantisch koopkrachtverlies betekenen, want natuurlijk stijgen de prijzen in deze periode gewoon verder.

Wie een dergelijke strategie verdedigt, negeert volledig de productiviteitsvoorsprong die we hebben opgebouwd en dit – in combinatie met een gebrek aan sociaal overleg inzake innovatie – stort ons land in een langdurige economische crisis.

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden?
[T] 02/506.82.71 • [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

Aanvullende pensioenen – ABVV herhaalt prioriteiten

Op 24 februari werden de sociale gesprekspartners en andere betrokken actoren (FSMA, Assuralia, instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen,...) uitgenodigd door de Commissie Sociale Zaken van de Kamer voor een hoorzitting over de problematiek van de aanvullende pensioenen (AP).

Dit was voor het ABVV de gelegenheid om zijn prioriteiten op het vlak van de pensioenen te herhalen. Wij plaatsten daarbij de discussie over de aanvullende pensioenen in het globale landschap van de pensioenen en herhaalden dat voor ons, zoals de naam zegt, de aanvullende pensioenen een aanvulling moeten blijven op het wettelijk pensioen. Rekening houdend met het sociale karakter ervan, blijft onze prioriteit het wettelijk pensioen, een stelsel dat sommigen willen ontmantelen, onder andere via de aanvallen op de gelijkgestelde periodes.

In het 'Boek 2015 Sociale Zekerheid' van het Rekenhof wordt de buitensporige kostprijs – 900 miljoen euro – van de steun aan de AP via het systeem van verminderde bijdragen aangetoond. Op basis hiervan klaagde het ABVV het beleid aan waarbij de financiering van de sociale zekerheid en van de wettelijke pensioenen ondermijnd wordt om dan het lage vervangingspercentage van het WP aan de kaak te stellen en tenslotte op te roepen tot het instellen van aanvullende pensioenen.

Wat betreft het huidige landschap van de aanvullende pensioenen heeft het ABVV met de meerderheid van de sprekers fors gewezen op de noodzaak om transparantie te scheppen in de sector. Alleen de verzekeraars waren daar tegen (ondersteund door de vertegenwoordigers van de werkgevers die in alle talen zwegen).

ECONOMIE

Risicovolle financiële producten aan banden gelegd

Ontwerp reglement FSMA

De FSMA heeft een ontwerpreglement opgesteld met betrekking tot een omkadering voor de commercialisering van bepaalde financiële derivaten (beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed, zoals aandelen en olie) op de Belgische markt.

De FSMA heeft vastgesteld dat bepaalde bijzonder risicovolle financiële derivaten in België worden gecommmercialiseerd bij niet-professionele cliënten (particulieren en kmo's) via elektronische handelsplatformen die zich doorgaans in het buitenland bevinden. In Frankrijk blijkt dat 89 procent van de betrokken cliënten verliezen hebben geleden. De FSMA heeft ook al talrijke klachten ontvangen.

Het ontwerpreglement bestaat uit twee grote pijlers.

De eerste pijler strekt ertoe de commercialisering van bepaalde derivaten bij niet-professionele beleggers te verbieden.

De tweede pijler identificeert een aantal agressieve of ongepaste commercialiseringstechnieken (bijvoorbeeld hardnekkig telefonisch

aandringen) waarvan werd vastgesteld dat zij op de markt gebruikt worden. Het ontwerp verbiedt het hanteren van dergelijke technieken voor de commercialisering van enig derivaat bij niet-professionele beleggers (breder toepassingsgebied dan de eerste pijler want het gaat over alle derivaten).

Unaniem advies Raad voor Verbruik

De Raad voor Verbruik (centrale adviesstructuur voor alle problemen inzake consumptie en bescherming van de consument, waarvan het ABVV lid is) werd gevraagd over dit reglement een advies uit te brengen. De Raad kwam tot een unaniem advies omdat ze van mening is dat het reglement de consument een betere bescherming biedt tegen deze spelers en praktijken.

Het ABVV is tevreden dat de FSMA zulke initiatieven neemt om zo de consument beter te beschermen. Desondanks betreuren we het feit dat het toepassingsgebied is verkleind tot consumenten in plaats van niet-professionele cliënten. We zijn verwonderd dat Unizo en UCM zich niet hebben gemengd in het debat om zo de kmo's (en dus de tewerkstelling) te beschermen van deze risicovolle producten.

kristel.debacker@abvv.be

Beheersovereenkomst NMBS laat de reiziger links liggen

Op donderdag 18 februari onthulde de krant De Morgen een aantal punten uit de toekomstige beheersovereenkomst van de NMBS die momenteel besproken wordt tussen de NMBS-groep en de minister van Mobiliteit.

Naast de vraag of dit om een echt lek dan wel om een proefballonnetje ging, moeten we helaas vaststellen dat het belang van de reiziger weer eens volledig over het hoofd wordt gezien.

Het lek lokte uiteraard een storm aan reacties uit.

Het Raadgevend Comité van de Treinreizigers (RGCT), waarin het Federaal ABVV zitting heeft als vertegenwoordiger van de werknemers die de trein gebruiken voor hun woonwerkverplaatsingen, heeft in een persmededeling eveneens krachtig gereageerd.

In zijn persbericht veroordeelde het RGCT twee zaken: het volkomen gebrek aan overleg en de aangekondigde en meer dan waarschijnlijk tariefverhogingen.

In verband met het gebrek aan overleg wees het comité de minister van Mobiliteit en de NMBS-groep erop dat de wet van 10 april

2014 waarbij het RGCT opgericht werd, het comité de opdracht geeft om in naam van de treinreizigers adviezen en aanbevelingen te formuleren over alle onderwerpen die op hen betrekking hebben en dus ook wat betreft het vervoersplan en de beheersovereenkomsten.

Ten gronde wijst het comité erop dat de NMBS openbare dienstverplichtingen heeft en dat met het dichtslibbend verkeer en de belangrijke impact op het leefmilieu, de voorrang moet gaan naar de aantrekkelijkheid van het spoor. Maatregelen zoals deze die vorige week in de pers gelekt werden, gaan duidelijk tegen deze prioriteit in.

Het comité vraagt bijgevolg met aandrang aan de minister van Mobiliteit en de NMBS-groep om geraadpleegd te worden over het ontwerp van beheersovereenkomst voordat die definitief goedgekeurd wordt.

Het comité besluit dat de NMBS-groep en de minister er voortdurend op gewezen hebben dat zij een 'klantgericht' spoorbedrijf willen. Geen woorden maar daden, zegt het comité, en begin alvast met te luisteren naar de prioriteiten van de reizigers.

sebastien.storme@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Vrijheid van vakbondsvereniging onder druk

“Als we géén verkiezingen moeten organiseren en geen ondernemingsraad moeten oprichten, krijgen jullie een extra dag verlof en een nieuwe smartphone”, belooft Accent Jobs haar werknemers in de aanloop naar de sociale verkiezingen van mei.

Dergelijk berichtgeving verzielt niet alleen de sfeer in het bedrijf, het zet werknemers onder druk om niet te gaan stemmen en doet werknemers twijfelen zich kandidaat te stellen.

In de zaak-WILSON versus Verenigd Koninkrijk (Zaak nr. 30669/96 van 2 juli 2002) was het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van oordeel dat de toekenning van salarisvoordelen aan een journalist, op voorwaarde dat hij ermee instemt dat zijn vakbond niet langer door de werkgever is erkend, strijdig was met artikel 11 van het EVRM (vrijheid van vakbondsvereniging). Het Hof stelde dat het de rol van de overheid is erop toe te zien dat vakbondsleden niet worden verhinderd of beperkt in het gebruiken van hun vakbond om hen te vertegenwoordigen in pogingen om hun relaties met hun werkgevers te regelen.

Het Hof oordeelde dat de werkgevers de vrijheid van vereniging onrechtmatig beperkt hadden. Namelijk, door financiële voordelen te bieden in ruil voor afstand van vakbondsvertegenwoordiging, werd de keuzevrijheid om al dan niet aan te sluiten bij een vakbond onrechtmatig beperkt. Het Hof maakte een evenredigheidstoets, namelijk tussen de toegekende voorwaarden en het afstand doen van het recht op vakbondsvertegenwoordiging. Het Hof oordeelde dat de financiële voordelen in casu dermate substantieel waren dat een aansluiting bij een vakbond er niet tegen opwoog. De werkgever, een private actor, had dus op die manier art. 11 EVRM geschonden.

In ons land beschikken vakbonden over de autonomie kandidaat-werknemers voor te dragen in bedrijven voor de oprichting van een ondernemingsraad of preventiecomité. De verklaring van Accent Jobs, naar analogie met de zaak-WILSON, is juridisch betwistbaar omdat ze raakt aan de autonomie van vakbonden om kandidatenlijsten samen te stellen en aan het recht van werknemers om zich via leden van de OR en CPBW te

laten vertegenwoordigen. Het is de rol van de overheid om te waken over het recht op vakbondsvereniging van de werknemers.

Deze zaak is ongetwijfeld geen alleenstaand geval en werkgevers gaan nog verder: niet alleen potentiële kandidaten worden afgeschrikt, ook kandidaten worden onder druk gezet hun kandidatuur in te trekken, kiezers kunnen niet vrij stemmen op de kandidaat of vakbond van hun keuze en getuigen worden verhinderd om verrichtingen tijdens de kiesprocedure bij te wonen of hun taak naar behoren uit te oefenen.

Een wetwijziging om de inmenging in en een rechtstreekse of onrechtstreekse druk van de werkgever op het verkiezingsproces, de kiezers, de getuigen en de kandidaten strafbaar te stellen, zou een stap in de goede richting zijn.

De rol van de sociale inspectie moet herbekeken worden zodat dergelijke praktijken direct kunnen worden onderzocht en gesanc-tioneerd. Een sterkere rol voor de sociale inspectie is eveneens aangewezen indien een werkgever weigert de bij de kieswet voor-ziene beslissingen te nemen of informatie weigert te verstrekken in het kader van de kieswet.

tim.decang@abvv.be

Evenementenwebsite FOD Werk

De FOD Werk heeft een evenementenwebsite gelanceerd. Op deze site staan alle activiteiten die georganiseerd worden door de FOD zelf (studiedagen, informatiesessies, tentoonstellingen,...) maar ook de opleidings- en bijscholingsactiviteiten voor preventieadviseurs, vertrouwenspersonen en arbeidsgeneesheren. Op deze nieuwe website wordt men op de hoogte gehouden van de organisatie van deze activiteiten en kan men zich hiervoor inschrijven.

De kalender 'welzijn op het werk' bevat de opleidingssessies en evenementen op het gebied van welzijn op het werk die door de erkende opleidingsinstituten georganiseerd worden, zoals beroepsverenigingen, besturen,...

Onderstaande instellingen kunnen hun eigen activiteiten aan de kalender toevoegen:

- de Algemene Directie Humanisering van de arbeid van de FOD WASO;
- de inrichters bedoeld in het KB van 17/5/2007 betreffende de opleiding en bijscholing van de preventieadviseurs van de interne en externe diensten PBW;
- de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties;
- de paritaire comités en de paritaire instellingen voor vorming van werknemers en werkgevers;
- de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk;
- andere organisaties die activiteiten organiseren die beantwoorden aan bepaalde criteria, op voorwaarde dat deze activiteiten opgenomen worden in de kalender van de activiteiten van de Algemene Directie.

Meer info op

www.evenementen.werk.belgie.be/nl

Vakbonden in beroep tegen verhoging pensioenleeftijd

De drie vakbonden dienden begin februari een verzoekschrift in bij het Grondwettelijk Hof om de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd te laten vernietigen.

In één beweging vechten ze ook de verstrenging van het vervroegd pensioen en de optrekking van de leeftijd voor het overlevingspensioen aan. Dit gebeurde zowel voor de werknemerspensioenen als voor het stelsel van de overheidspensioenen voor ambtenaren en onderwijzend personeel.

De wettelijke ingrepen die deze regering ons heeft opgelegd zijn, volgens onze interpretatie, strijdig met diverse grondwettelijke rechten, met name artikel 23: een achteruitgang van het recht op sociale zekerheid en artikel 10 en 11 dat discriminatie verbiedt. Vrouwen worden immers veel zwaarder getroffen door deze maatregelen.

Wij eisen een serieuze en integrale aanpak van de pensioendiscussie, waarbij rekening gehouden wordt met de realiteit en met een goede sociale bescherming als uitgangspunt. Daarom willen we een pensioenleeftijd die haalbaar is, waardige pensioenen voor iedereen en een bijkomende financiering van de sociale zekerheid.

De regering krijgt nu de kans om te reageren op de aangehaalde argumenten. Daarna komt de bal weer in ons kamp terecht. Op basis van de aangehaalde argumenten zal het Grondwettelijk Hof dan oordelen.

■ SOCIAAL BELEID

Minister Peeters' bizarre invulling van de notie 'Werkbaar Werk'

Op 20 februari verraste minister van Werk Kris Peeters vriend en vijand door groot uit te pakken met een (nog op te stellen) wetsontwerp dat sectoren en ondernemingen moet toelaten om af te wijken van de arbeidswet. En dit op het vlak van tien door hem uitgekozen specifieke punten. Het wetsontwerp moet nog voor het zomerreces in het parlement ingediend worden, zodanig dat de erin begrepen mogelijkheden deel kunnen uitmaken van de sectorale onderhandelingen 2017-2018.

Dit alles gebeurt natuurlijk in het kader van zijn vermeend streven naar 'werkbaar werk'. Dat het hier gaat over een zeer bizarre invulling van de notie 'werkbaar werk', tonen we hieronder aan.

Inspiratie voor het menu

De minister beweert zich te inspireren op de 'experimenten-Hansenne'. Deze naar een voorganger van de minister vernoemde experimenten op het vlak van arbeidstijd werden in de jaren '80 mogelijk gemaakt via KB nr. 179. Ze hadden als doel om ondernemingen toe te laten om de arbeidstijd aan te passen met het oog op het herverdelen van de beschikbare arbeid. Kort samengevat betrof het experimenten inzake arbeidsduurvermindering, waarbij er van overheidswege tussenkomsten voorzien werden. Zowel om het door arbeidsduurvermindering opgelopen loonverlies deels te compenseren, als om de compenserende aanwervingen voor een stuk mee te financieren.

In tegenstelling tot toen, wordt door de minister helemaal niet ingezet op arbeidsduurvermindering, integendeel zelfs. Bovendien wordt evenmin iets voorzien op het vlak van financiële ondersteuning van werknemers (of werkgevers).

Tien pistes

De door de minister naar voren geschoven pistes zijn de volgende: loopbaansparen, uitbreiden van het binnen de automobielsector toegepaste plus minus conto, reglementeren van occasioneel telewerk, presteren van vrijwillige overuren, inventariseren van de bestaande verlofmogelijkheden, invoeren van een mobiliteitsbudget, uitbreiding van de definitie van vertrouwenspersonen (werknemers die niet vallen onder de arbeidsduurreglementering), uitwerken van een statuut voor freelancers (die verloond worden op

basis van resultaat), het invoeren van een uitzendcontract van onbepaalde duur en als laatste het omzetten van de verbrekingsvergoeding (in geval van ontslag) naar een transitievergoeding.

Analyse

De pistes die de minister voorstelt lijken ons compleet haaks te staan op 'werkbaar werk'. In hoeverre kan bijvoorbeeld loopbaansparen, namelijk het niet opnemen van vakantiedagen of inhaalrustdagen om deze dan later gegroepeerd op te nemen, bijdragen tot het verminderen van stress en burn-out? In hoeverre kan het uitbreiden van het plus minus conto naar andere sectoren, en dus het mogelijk maken dat de referteperiode, waarbinnen de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur moet gerespecteerd worden, uitgebreid wordt naar zes jaar (!), hiertoe bijdragen?

Of nog het 'vrijwillig' presteren van overuren? Dus het 'vrijwillig' nog langer en meer werken? En welke zekerheid brengt een uitzendcontract van onbepaalde duur met zich mee, behalve de zekerheid dat men tot eeuwigden dage opgesloten zit in een preciaire contractvorm?

En nu?

De minister zal de sociale partners binnen de Groep van Tien de mogelijkheid geven om de tien pistes te wijzigen (pistes verwijderen en andere toevoegen) en om een kader voor elk van deze pistes uit te werken. Bij gebrek aan consensus tussen de sociale partners, zal de regering zelf het wetsontwerp op papier zetten.

Als ABVV gaan we alles op alles zetten om onze alternatieven in het menu te laten opnemen. Eerst en vooral arbeidsduurvermindering, maar ook onder andere een veralgemeend en daadwerkelijk recht op opleiding, het doorlichten van de arbeidsorganisatie en het zetten van een rem op preciaire tewerkstelling.

lander.vanderlinden@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Opheffing discriminatie vrouwelijke grensarbeiders voor tewerkstelling vóór 1995: Arrest-Brouwer

Met het arrest van 14 december 2015 heeft het Hof van Cassatie een einde gemaakt aan een lange juridische strijd rond het in aanmerking nemen van forfaitaire lonen voor de pensioenberekening van grensarbeiders.

De jaren tewerkstelling als grensarbeider worden voor de berekening van een pensioensupplement als grensarbeider in aanmerking genomen op basis van forfaitaire lonen. Deze waren voor de jaren gelegen vóór 1995 lager voor vrouwen dan voor mannen. Dit werd aangevochten door een grensarbeidster die werkte in Nederland van 1960 tot 1998. Zij achtte dit onderscheid in strijd met het principe van gelijke behandeling van mannen en vrouwen en haalde gelijk.

Het Europees Hof heeft zich, in antwoord op een prejudiciële vraag, enkel uitgesproken voor de periode vanaf 1984 (ultieme datum van omzetting van de richtlijn 79/7 betreffende de gelijkheid tussen mannen en vrouwen binnen de sociale zekerheid) en stelt dat er gelijke behandeling tussen mannen en vrouwen moet zijn.

De RVP voerde dit uit en herrekende het pensioensupplement maar enkel voor de periode 1984-1995.

Het arrest van het Arbeidshof van Antwerpen van 17 juni 2011 stelde vervolgens dat ook voor de periode vóór 1984 rekening moet gehouden worden met gelijke forfaitaire daglonen voor mannen en vrouwen.

De RVP had hiertegen een Cassatievoorziening ingesteld en dit arrest beslecht nu definitief de hele zaak. Het verwerpt de voorziening waardoor de uitspraak van het Arbeidshof bevestigd wordt.

Dit arrest is nu tegenstelbaar. Op aandringen van het ABVV in het Beheerscomité van de RVP zal de administratie nu zelf gelijkaardige dossiers opzoeken en de betrokkenen contacteren om zo dit arrest ook op hen toe te passen.

hilde.duroi@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Naar een eerste rationalisering van stages in Brussel

In het kader van de strategie 2025 werden de sociale gesprekspartners verzocht na te denken over de rationalisering van een tiental bestaande stageformules in Brussel om het aanbod ervan kwalitatief en kwantitatief te verhogen. Voor het ABVV moet het paritair kader van de stages absoluut worden versterkt om de kwaliteit ervan te garanderen, de stagiairs beter te beschermen en enig misbruik van de stages ten koste van loontrekkende arbeid te verbieden. De sociale gesprekspartners stellen voor vanaf nu vier stageformules voor werkzoekenden toe te passen: de voltooiingstages na vorming, de taalbadstages, individuele beroepsvorming in ondernemingen en de eerste beroepservaringsstages (de vroegere instapstage in de onderneming). Al deze formules vallen onder de paritaire controle van de beheerscomités van de gewestelijke instellingen voor werkgelegenheid of vorming. Wat de niet gereguleerde stagepraktijken betreft, pleiten werkgevers en vakbonden ervoor te steunen op het vroegere federale stelsel van

de Beroepsinlevingsovereenkomst (BIO), wat voortaan onder de bevoegdheid van de Franstalige gemeenschapscommissie en van de Vlaamse Gemeenschap valt. Let wel: de BIO blijkt uiterst geschikt voor de aanwerving van buitenlandse gekwalificeerde werknemers in het kader van niet betaalde schijnstages van lange duur...

Daarenboven moet het verloop van de opvang van stagiaires in de ondernemingen duidelijk worden gedefinieerd, stap per stap, in toepassing van de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 22. De volgende stappen bestaan erin de onderwijsstages in deze geïntegreerde benadering op te nemen en protocolakkoorden te sluiten met de beroepssectoren die gericht zijn op een betere sectorale organisatie van de stages.

samantha.smith@abvv.be

Vorming sociale gevolgen faillissement

De volgende vorming voor de leden van de Diensten Sociaal Recht en de juridische diensten van de centrales vindt plaats op donderdag 21 april 2016 van 9.30 uur tot 12.30 uur in de ABVV-lokalen, Hoogstraat 42, 1000 Brussel (zaal A – 6de verdieping) en gaat over de sociale gevolgen van een faillissement.

De vorming wordt gegeven door Johan Peeters, professor aan de Universiteit van Antwerpen.

Meer info en inschrijving:

*Claudia Streulens
(claudia.streulens@abvv.be)*

Tegen misbruik van stages

Om onredelijk gebruik of misbruik van stages te vermijden, heeft de Economische en Sociale Raad besloten in zijn schoot een ad hoc commissie op te richten die adviezen moet uitbrengen over geschillen en verzoeningsopdrachten moet uitvoeren tussen de deelnemende partijen: de stagiair, de werkgever en de gewestelijke instellingen voor werkgelegenheid en vorming. De sociale gesprekspartners zullen deze commissie kunnen aanspreken om na te denken over de moeilijkheden die zich voordoen in de verschillende fases van de stages in ondernemingen. Deze commissie zou onder meer over hefboomen moeten beschikken om op te treden in kleine en heel kleine ondernemingen, waar geen vakbondscontrole bestaat.

Verslag SERV-academie sociaal overleg, meerdere dimensies

De structurele betrokkenheid van het middenveld bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering vormt de hoeksteen van ons maatschappijmodel. Dat betekent dat de markt en de overheid niet alleen maatschappelijke objectieven vastleggen, maar dat ze via overleg tussen overheden, sociale partners en andere stakeholders tot stand komen.

Binnen dit kader ontwikkelde de SERV zich tot het overlegforum van de Vlaamse interprofessionele sociale partners. Daarnaast voert de SERV ook overleg met de Vlaamse regering in de schoot van het VE-SOC. 'Sterk door overleg' is dus niet toevallig de vlag waaronder de SERV vaart.

De invulling van de overlegfunctie vormt geenszins een constante, noch in tijd, noch in plaats.

Naar aanleiding van de pensionering van Michel Dethée (SERV-studiedienst) organiseerde de SERV op 29 februari 2016 een academie over 'Sociaal overleg, meerdere dimensies'.

Na de verwelcoming en inleiding nam gastspreker Luc Cortebeeck het woord. Vanuit zijn jarenlange ervaring met sociaal overleg op de verschillende bestuursniveaus zocht hij tijdens zijn toespraak een antwoord op de vraag of het sociaal overleg nog toekomst heeft.

Meer info op www.serv.be (doorklikken naar 'Agenda', 'Evenementen', 'SERVacademie 29 februari 2016: sociaal overleg, meerdere dimensies')

ECHO REGIO VLAANDEREN

Hervormingsplannen De Lijn

De Vlaamse Mobiliteitsraad (MORA) maakt een advies over het concept 'basisbereikbaarheid', dat centraal staat in het beleid van Vlaams minister van Mobiliteit Ben Weyts (N-VA). Welk standpunt verdedigt het Vlaams ABVV?

Het was lang onduidelijk wat nu precies werd bedoeld met 'basisbereikbaarheid'. De conceptnota van minister Weyts geeft deze definitie: "Basisbereikbaarheid staat voor het kunnen bereiken van belangrijke maatschappelijke functies op basis van een vraaggericht systeem en met een optimale inzet van middelen."

Dit staat in contrast met de basismobiliteit die we nu kennen: binnen elk type woonzone (van grootstedelijk tot buitengebied) een minimumaanbod van geregeld vervoer wettelijk garanderen. Dit minimumaanbod hield bedieningsfrequenties van, en afstanden tot haltes van geregeld openbaar vervoer in.

Standpunt Vlaams ABVV

1. Basisbereikbaarheid vertrekt vanuit bereikbaarheidsrechten die gebaseerd zijn op de noden van burgers om te participeren aan het maatschappelijk leven. Op dit principe kan een openbaarvervoersmodel met een sociale, inclusieve functie geschied worden, maar hiervoor is een concrete visie nodig. Blindstaren op de kostendekkingsgraad of de betalingsbereidheid van de burger staat een toekomstgerichte visie op het openbaar vervoer in de weg.
2. We staan niet afkerig tegenover proefprojecten. Dit laat toe om de aangekondigde hervormingen eerst grondig te monitoren en te evalueren. Betrokkenheid van het lokaal middenveld is hierbij essentieel.
3. We vragen aan de Vlaamse regering dat ze tijdens de looptijd van de proefprojecten een continuïteit van de dienstverlening garandeert, vooral in de vervoersgebieden met een regelluwe zone. Verder moet een duidelijke communicatie naar zowel reizigers als werknemers binnen de drie vervoersregio's onderdeel uitmaken van het proefproject.
4. Bij de herziening van het Decreet Personenvervoer moeten wettelijke normen opgenomen worden zodat het basisrecht van elke burger op mobiliteit en de bereikbaarheid van zowel sociale als economische bestemmingen is gegarandeerd. Hiervoor is op zijn minst een minimumlijst nodig van bestemmingen waarvan de bereikbaarheid gegarandeerd wordt in het nieuwe decreet.
5. We staan er zeer sceptisch tegenover dat het Departement Mobiliteit en Openbare Werken de regie van het openbaar vervoer

in Vlaanderen naar zich toe trekt, niet in het minst omwille van vraagtekens bij hun onafhankelijkheid, evenals bij het aanwezig zijn van aantoonbare operationele kennis en ervaring.

6. Het Vlaams ABVV heeft er steeds voor gepleit om de regie in handen te houden van De Lijn. We stellen ons dan ook ernstige vragen bij de effectiviteit en de legitimiteit van deze nieuwe structuren, waarbij de betrokkenheid van de sociale partners voorlopig niet is gegarandeerd. Bovendien mag het opdelen in vervoersregio's geenszins een versnippering van het aanbod betekenen, en evenmin diversifiëring van de tarieven.
7. We juichen het voornemen toe om het stads- en streekvervoer in Vlaanderen meer af te stemmen op de dienstverlening van het spoor. Tegelijk maken we ons ernstige zorgen over het tegengestelde federale beleid voor de NMBS.
8. Het is positief dat De Lijn wordt aangeduid als interne operator voor het kernnet en het aanvullend net. Het is echter nog onduidelijk welke gevolgen dit zal hebben voor haar verhouding met de pachters. We vragen de Vlaamse regering aandacht voor de loonen arbeidsvoorwaarden van de werknemers in deze ondernemingen.
9. We kunnen er niet mee akkoord gaan dat de overheid zich op lokaal niveau terugtrekt en de organisatie van het openbaar vervoer aan de markt overlaat. Een veilig en inclusief openbaar vervoer blijft voor ons één van de kerntaken van een overheid.

greg.verhoeven@vlaamsabvv.be

Controle van werklozen: Waals ABVV verhindert meer dan 2.000 sancties per jaar

De beschikbaarheid van de werkzoekenden maakt deel uit van de bevoegdheden die sinds 1 januari naar de FOREM werden overgeheveld. Niettegenstaande zijn verzet tegen het principe van beschikbaarheidscontrole, oordeelde het Waals ABVV dat de bevoegdheidsoverdracht een goede gelegenheid was om de meest absurde aspecten van het controleplan weg te werken en de meest nadelige gevolgen ervan te verzachten. Het Waals ABVV heeft onlangs vermeden dat deze overdracht de situatie nog zou verergeren.

Voorheen was het zo dat in de procedure van 'actieve beschikbaarheid' het wegblijven van een onderhoud na een tweede oproeping een uitsluiting artikel 70 tot gevolg had. Dit artikel van het 'Koninklijk Besluit houdende de werkloosheidsreglementering' voorzag evenwel in de mogelijkheid:

- de sanctie in te trekken en het recht op werkloosheidsuitkering terug te krijgen indien de werkloze zich binnen de 30 werkdagen meldde bij de RVA en een uitkeringsaanvraag indiende via zijn betalingsinstelling¹.
- de sanctie op te heffen en het recht op werkloosheidsuitkeringen terug te krijgen vanaf de datum van melding bij de RVA, na afloop van de termijn van 30 dagen.

Ongerechtvaardigde afwezigheid?

In tegenstelling tot wat bepaalde stereotypen doen geloven, zijn afwezigheden niet toe te schrijven aan de achteloosheid van de betrokken werkzoekenden. Het gaat in de eerste plaats om mensen die niet meer in een werkloosheidsituatie verkeren op het ogenblik van hun oproeping (werk, vorming...). Maar de sancties artikel 70 raken ook de meest kwetsbare werkzoekenden: werknemers die te kampen hebben met moeilijke levensomstandigheden, analfabetisme, psychologische

problemen, mobiliteitsproblemen, onzekere huisvesting, collectieve brievenbussen, verloren, gestolen of vernietigde briefwisseling...

Aangezien er hierover geen relevante gegevens bestaan, is het moeilijk het aandeel van deze twee categorieën te kennen. Uit het rapport 2014 van de RVA blijkt evenwel dat in het kader van de specifieke procedure van de inschakelingsuitkeringen, 40% van de gesanctioneerde personen artikel 70 zich bij de RVA² kwamen melden. Dit doet dus veronderstellen dat de overige 60% in werkelijkheid niet "oproepbaar" waren en dus geen stappen hebben ondernomen bij de RVA.

Procedure van de FOREM

Aanvankelijk voorzag de nieuwe Waalse procedure niet in de mogelijkheid de sanctie ingevolge het wegblijven van een onderhoud op te heffen. Elke afwezigheid n.a.l.v. de tweede oproeping leidde automatisch tot een negatieve evaluatie. De sanctie was dus niet tijdelijk en kon niet worden opgeheven (al dan niet met terugwerkende kracht), uitgezonderd ingeval van erkende geldige redenen (ziekte, werk...).

Elke niet gerechtvaardigde afwezigheid leidde, op basis van het onderhoud, tot een waarschuwing, een uitsluiting van 4-10 weken, een uitsluiting van 13 weken of een definitieve uitsluiting.

Desastreuze gevolgen

Was een soortgelijke bepaling artikel 70 niet opgenomen in de procedure van de FOREM, dan had men een aanzienlijke bruto verhoging van de sancties kunnen verwachten: 50%, of 5.500 extra sancties per jaar! En zelfs wanneer men zou uitgaan van 40% (zie hierboven), zou de netto verhoging ongeveer 20% bedragen hebben, of 2.200 extra uitsluitingen.

De sancties in de voorbije twee jaar in Wallonië³:

	Sancties en uitsluitingen buiten artikel 70	Schorsingen artikel 70
2013-2 1014	22.102 ⁴	11.082

Het Waals ABVV is tussenbeide gekomen en heeft het engagement verkregen dat de FOREM-procedure zou voorzien in de mogelijkheid de sanctie op te heffen, in navolging van wat mogelijk was met het artikel 70. De vertegenwoordigers in het Beheerscomité van

de FOREM zullen uiteraard met bijzondere aandacht toezien op de concrete uitvoering van dit engagement, alsook op de verdediging van de belangen van de werkzoekenden en van de werknemers van deze instelling.

david.lannoy@fgtb-wallonne.be

¹ Tot 1 juli 2014 voorzag de wetgeving ook in de verplichting een contract van werkzoekende af te sluiten.

² Jaarlijks verslag 2014 van de RVA, Indicatoren van de arbeidsmarkt en evolutie van de uitkeringen, pagina 121.

³ Klassieke en specifieke procedures voor begunstigden van inschakelingsuitkeringen. Deze procedures zijn nu verenigd in een enkele procedure.

⁴ Ofwel 16.668 sancties en uitsluitingen in het kader van de klassieke procedure en 5434 in het kader van de procedure betreffende de inschakelingsuitkeringen.

Brochure 'DETOX 2: anti-reactionair'

Verdrink je in een overvloed aan racistische, seksistische, homofobe, anti-syndicale, autoritaire, antisociale ideeën? De FG TB-Jeunes hebben een remedie uitgewerkt...

60 pagina's duidelijke, doelgerichte en precieze tegenargumenten om reactionaire ideeën te ontcrachten.

Deze handleiding moet een instrument worden voor het tenietdoen van het reactionaire gedachtegoed dat in deze tijden van crisis bijzonder goed gedijt. De FG TB-Jeunes stellen voor de gemeenschappelijke leesroosters (opnieuw) op te bouwen waarmee men kan proberen te begrijpen waarom onze maatschappij 'op drift' lijkt en vooral om oplossingen uit te denken en concrete argumenten aan te reiken om het tij te keren. Oplossingen moeten collectief worden uitgewerkt, in organisaties die zich tot doel stellen de belangen van iedereen te behartigen, om zowel individueel als collectief beter te leven.

Hoe moet deze Detox-handleiding worden gelezen?

De Detox-brochure is opgesteld rond zes grote thema's, die telkens onderverdeeld zijn in fiches. Elke fiche beantwoordt aan uitlatingen die men al te vaak hoort in gezelschap, op het werk, thuis... Om op deze uitlatingen te antwoorden, zijn de fiches in drie delen opgedeeld:

- **Intoxicatie:** vaak bestaan deze kleine zinnetsjes uit ongerijmdheden en voorbarige conclusies. Eerste stap: ze ontleden.
- **Basta:** Deze beweringen zijn gevaarlijk; je moet kunnen uitleggen waarom.
- **Conclusie:** welke ideeën en voorstellen kunnen wij aanreiken in het licht van deze verschillende situaties?

Je vindt de brochure op: www.jeunes-fgtb.be (ressources/outils)

Het Waals ABVV en CEPAG op Facebook!

Aarzel niet regelmatig onze pagina's raadplegen, te liken, er commentaar bij te geven en uiteraard zoveel mogelijk ruchtbaarheid te geven aan onze evenementen!

Volg het Waals ABVV ook op Twitter!

High-five!

De CSA, de 'syndicale confederatie van werknemers in Amerika', heeft haar nieuwe website www.csa-ci.org gelanceerd. De CSA geeft er uitleg over haar uitdagingen en activiteiten. Voor haar derde congres, dat plaatsvindt in april, beoogt de op de sociale netwerken gelanceerde campagne "¡dame esos cinco!" (high-five!) een lidmaatschapstoename bij de jongeren van minstens 1%.

IVV: klacht bij de IAO tegen China

Het IVV heeft een klacht ingediend tegen China bij het comité syndicale vrijheid van de Internationale Arbeidsorganisatie. De klacht gaat over de arrestatie en opsluiting van voorvechters van werknemersrechten. Deze klacht komt ook aan bod in de verklaringen van de hoge commissaris voor de rechten van de mens van de Verenigde Naties, die zijn bezorgdheid heeft geuit ten aanzien van de opsluiting van meerdere actoren uit het middenveld, of het nu gaat om advocaten, journalisten of medewerkers van ngo's die de rechten van Chinese werknemers vrijuit verdedigen.

Herziening detachingsrichtlijn en pijler sociale rechten

In de loop van maart 2016 zal de Europese Commissie meerdere mededelingen en wetgevende initiatieven publiceren met cruciale gevolgen voor de Europese werknemers: de gerichte herziening van de detachingsrichtlijn en de Europese pijler van sociale rechten. Het ABVV volgt dit met argusogen. Meer info in de volgende editie van ECHO.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Staken is geen misdrijf

Vorige maand gaven wij een stand van zaken in het dossier van werknemers- en vakbondsrechten. Ondertussen is er goed, minder goed en slecht nieuws.

Goed nieuws

In Spanje werden de acht vakbondsvertegenwoordigers van Airbus vrijgesproken. Dit is een eerste overwinning. Bij de uitspraak van het vonnis hebben de Spaanse vakbonden hun dank uitgesproken jegens iedereen die de beschuldigen had gesteund. Het lijkt geen twijfel dat deze beslissing evenveel toe te schrijven is aan de ongegrondheid van de beschuldigingen als aan de druk van de internationale publieke opinie, die erover onthutst was dat manifestanten nog kunnen worden vervolgd op basis van een wetsartikel uit de tijd van Franco. Maar de strijd is nog niet ten einde. Er worden nog altijd 300 mannen en vrouwen vervolgd omdat ze het stakingsrecht, een grondrecht, hebben uitgeoefend.

In Turkije werden twee Turkse journalisten vrijgelaten, Can Dündar en Erdem Gül. Zij zaten sinds november in de gevangenis. Ze werden beschuldigd van schending van staatsgeheimen met betrekking tot wapenhandel met Syrië. De procureurs hadden een levenslange gevangenisstraf gevorderd voor de twee journalisten van Cumhuriyet, een grote onafhankelijke krant. Deze vrijlating is een overwinning voor al wie, net zoals de Turkse vakbonden, hun vrijlating en respect voor de persvrijheid had geëist.

De IAO en de verdiensten van de automatische indexeringsmechanisme

Een recent rapport van de Internationale Arbeidsorganisatie wijst op de ravages van de economische en financiële crisis waarin Europa nu sinds ongeveer acht jaar verkeert. De studie concentreert zich vooral op de toenemende ongelijkheden en de impact ervan op de middenklasse. In bijna alle bestudeerde Europese landen zijn de ongelijkheden toegenomen en is het verbruik van de gezinnen daardoor afgenomen. De IAO is ervoor beducht dat deze situatie de sociale en politieke stabiliteit in het gedrang brengt.

Deze achteruitgang is onder meer te wijten aan de toenemende werkloosheid, de verlaging van de lonen en de hervormingen van de arbeidsmarkt, die de vakbonden hebben verzwakt in hun vermogen om werknemers collectief te vertegenwoordigen en in hun naam te onderhandelen. Bovendien zijn de atypische vormen van arbeid toegenomen en

Minder goed nieuws

Maar waakzaamheid blijft geboden aangezien de twee Turkse journalisten in staat van beschuldiging blijven en dat andere journalisten en vakbondsleden nog steeds in de gevangenis zitten. Bovendien bewijst de aanval van de Turkse politiediensten tegen de oppositiekant Zaman op 4 maart dat de vrijheid van de pers en alle andere fundamentele vrijheden nog steeds in een heikele situatie verkeren in dit land dat kandidaat is voor toetreding tot de Europese Unie.

Slecht nieuws

In de loop van februari vernamen wij de moord op Giulio Regeni, een jonge Italiaanse vorser, in Caïro. Deze student van 28 van de universiteit van Cambridge deed onderzoek naar de vrije en onafhankelijke vakbondsbeweging in Egypte. Hij werd ontvoerd, op wreedaardige wijze gefolterd en vermoord. Deze verschrikkelijke moord moet helaas in verband worden gebracht met de achteruitgang van de democratische en fundamentele rechten en vrijheden in dit land, en met name het recht op vakbondsvrijheid. Het ABVV heeft zich aangesloten bij de Italiaanse vakbonden, het EVV en het IVV om volledige opheldering te vragen in deze zaak.

rafael.lamas@abvv.be

rafael.lamas@abvv.be